

แนวปฏิบัติที่ดีในการเขียนบทความวิจัย

บทความวิจัยจัดเป็นเอกสารทางวิชาการประเภทเดียวกับรายงานการวิจัย (Research report) กล่าวคือ มีสาระ และรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน แต่มีลักษณะต่างกันอย่างสำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการที่นักวิจัยเขียนขึ้นในรูปบทความวิชาการ เพื่อนำเสนอข้อค้นพบ เชิงประจักษ์และหรือนวัตกรรมที่เป็นผลงาน ผ่านสื่อประเภทต่างๆ รวมทั้งการเผยแพร่ในที่ประชุม วิชาการ เนื่องจากวารสารมีจำนวนหน้าที่จำกัด และการประชุม มีเวลาจำกัด บทความวิจัยจึงมีความ ยาวจำกัด มีจำนวนหน้าน้อยกว่ารายงานการวิจัย
- 2) บทความวิจัยเป็นเอกสารทางวิชาการที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์มากกว่ารายงานการวิจัย เพราะใน ระหว่างการดำเนินการวิจัย นักวิจัยอาจตัดตอนผลการวิจัยนำร่องหรือ ผลงานวิจัยบางส่วนนำเสนอเป็น บทความวิจัยเพื่อเผยแพร่หรือตรวจสอบความคิดได้ บทความวิจัยจึงอาจเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยที่นักวิจัยนำเสนอก่อนรายงานการวิจัย และเป็นสารสนเทศที่ทันเหตุการณ์มากกว่ารายงานการวิจัยที่มีการเผยแพร่เมื่อเสร็จสิ้นโครงการวิจัย
- 3) คุณภาพของบทความวิจัยค่อนข้างเป็นมาตรฐานมากกว่ารายงานการวิจัยโดยทั่วไป เพราะต้องผ่าน การตรวจสอบเนื้อหาสาระและรูปแบบให้ ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสารหรือคณะกรรมการจัด ประชุม

เทคนิคการเขียนบทความวิจัย

1. บทคัดย่อ เป็นเนื้อหาสาระส่วนที่นำเสนอวัตถุประสงค์การวิจัยวิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป (รวมทั้ง ข้อเสนอแนะในการวิจัย) เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมงานวิจัยทั้งฉบับ เป็นข้อความที่มีค่าสำคัญทั้งหมดในบทความวิจัย และเป็นข้อความสั้น กระชับรัดกุมไม่เยิ่นเย้อ มักมีการกำหนดความยาวของบทคัดย่อ (ภาษาไทยมักกำหนดเป็นจำนวน บรรทัด ขณะที่ภาษาอังกฤษมักกำหนดเป็นจำนวนคำ และมักกำหนดให้มีคำสำคัญ (Keywords) ไว้ด้วย
2. ส่วนนำ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน
 - ส่วนแรก เป็นการบรรยายให้ผู้อ่านได้ทราบว่าบทความวิจัยนี้พัฒนามาจาก ผลงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้า นี้อย่างไรบ้างและนำมาสู่ปัญหาวิจัยอย่างไร (ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย)
 - ส่วนที่สอง กล่าวถึงปัญหาวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย
 - ส่วนที่สาม คือ รายงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเฉพาะส่วนที่เป็นทฤษฎีและงานวิจัยที่สำคัญที่ นำไปสู่การสรุ างกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยรวมทั้งสมมติฐานการวิจัย

- ส่วนที่สี่ เป็นรายงานระบุเหตุผลพร้อมเอกสารอ้างอิงในการเลือกวิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้ในบทความวิจัย นี้เพื่อเตรียมผู้อ่านให้สามารถเชื่อมโยงความคิดกันเนื้อหาสาระในส่วนต่อไป
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล คือส่วนสำหรับบรรยายว่าจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร และนำเสนอผลการ วิเคราะห์ข้อมูลพร้อมทั้งการตีความ มีการนำเสนอตารางและภาพประกอบเท่าที่จำเป็น ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญในตาราง หรือภาพประกอบต้องมีการบรรยายในส่วนที่เป็นข้อความด้วย มิใช่การเสนอตารางหรือรูปโดยไม่มีการบรรยาย
 4. การอภิปราย/การสรุปผล เป็นการบรรยายสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ประกอบการอธิบายว่า ข้อค้นพบ มีความขัดแย้ง/สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยและผลงานวิจัยในอดีตอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลที่เป็นเช่นนั้น
 5. การอภิปรายข้อจำกัด/ข้อบกพร่องข้อดีเด่น ซึ่งนำไปสู่ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติและข้อเสนอแนะในการวิจัย ต่อไป
 6. ส่วนอ้างอิง/ภาคผนวก ส่วนอ้างอิง ประกอบด้วยบรรณานุกรม และเชิงอรรถ ส่วนที่เป็นภาคผนวก ส่วนที่ ผู้วิจัยนำเสนอสาระที่ผู้อ่านควรได้รับรู้ เพิ่มเติมนอกเหนือจากที่นำเสนอในบทความ เช่น ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย เป็นต้น

การเขียนบทความวิจัย มีแนวทางดังนี้

- 1) จะต้องเป็นบทความที่ลึกรูปร่างหรืองานวิจัยมาเขียนใหม่ และผู้เขียนต้องมีความเข้าใจกระจ่างแจ้งในรายงาน การวิจัยที่จะนำมาเขียน
- 2) เริ่มต้นจากการทำโครงร่างการจัดลำดับความคิด การเรียบเรียงเนื้อหาสาระ เขียนเป็นฉบับร่าง จากนั้นทิ้งไว้ 1- 2 สัปดาห์จึงนำมาอ่านเพื่อปรับปรุงทบทวนและภาษา ตลอดจนจนแบบการเขียนให้ถูกต้องตามแบบของบทความ วิจัย การใช้ภาษาทางการที่เป็นมาตรฐาน มีความเหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการ และใช้ภาษาถูกต้องตาม หลักภาษา
- 3) ต้องมี major argument ที่ชัดเจนโดยนำประเด็นที่เด่นที่สุดในงานวิจัยมาเขียนเพียง 1 หรือ 2 ประเด็น ดังนั้น จะต้องปรับชื่อเรื่องและเนื้อหาให้มีความสอดคล้องกับบทความที่เขียนขึ้นใหม่ ขณะที่เนื้อหาในบทความต้องมี ความสมบูรณ์ในแบบมาตรฐานของงานวิชาการ การนำเสนอเนื้อหา ควรนำเสนอสาระสำคัญของงานวิจัยอย่าง ตรงไปตรงมา ชัดเจน ถูกต้องและสมบูรณ์จนผู้อ่านสามารถทำวิจัยในลักษณะเดียวกันได้
- 4) บทความวิจัยไม่ใช่สรุปงานวิจัย การเขียนจะต้องกะทัดรัด ตรงประเด็น บอกกระบวนการ มีสาระที่ชัดเจน มี ระบบอ้างอิงที่ถูกต้อง ให้ข้อมูลตามหลักวิชาที่ถูกต้อง
- 5) การลำดับเนื้อหาควรเป็นไปตามหลักการวิจัย มีความต่อเนื่องตั้งแต่ต้น ไปจนถึงการสรุป และอภิปราย ผลการวิจัย แต่ละย่อหน้ามีประโยคสำคัญ และมีความเชื่อมโยงถึงกัน การใช้คำศัพท์ควรใช้คำศัพท์ที่มีการบัญญัติศัพท์เป็นทางการหรือคำศัพท์ที่ได้ รับการรับรองใช้ กันแพร่ หลาย

ถ้าเป็น คำศัพท์ใหม่จาก ภาษาต่างประเทศควรมีวงเล็บกำกับ หรือมีเชิงอรรถอธิบายความหมาย
เมื่อเลือกใช้คำศัพท์ใดควรใช้คำนั้น ตลอดบทความวิจัย

- 6) การเขียนประโยค ควรเป็นประโยคสมบูรณ์และพยายามใช้ประโยคสั้น หลีกเลี่ยงประโยคซ้อน
ควรระมัดระวัง เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้องทุกประโยค